

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

සමාගමේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගමේ අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා සමූහය පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 විගණන විෂයපථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව

විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව සමාගම කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතීරීතිවලට අනුකූලව සමාගම ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම (ශ්‍රී.ලං.මු.වා.ප්‍ර./ශ්‍රී.ලං.ගි.ප්‍ර.)

ප්‍රමිතීන්ට යොමුව	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) ශ්‍රී.ලං.ගි.ප්‍ර. 2 - තොග: වර්ෂය අවසානයේදී භෞතික තොග ගණනය කිරීම නිරීක්ෂණය කිරීමට නොහැකි වීම හා නිසි තොග සත්‍යාපන වාර්තාවක් හෝ කිසිදු ස්වාධීන සහතිකයක් හෝ නොමැතිවීම හේතුවෙන් 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට පැවති රු.727,114,715 ක් වටිනා අතැති තොගයෙහි පැවැත්ම සහතික කිරීම සඳහා වන විකල්ප ක්‍රම පිළිබඳව සෑහීමකට පත් වීමටද නොහැකි විය.</p>	<p>වර්ෂ ආරම්භයේදී නිකුත් කරන ලද මගපෙන්වීම් තදින් පිළිපදිමින් වාර්ෂික තොග සත්‍යාපනය නිසි සැලසුමකින් යුක්තව සිදු කරනු ලබයි. සභාපති විසින් පත් කරන ලද ස්වාධීන කණ්ඩායමක් විසින් වාර්ෂික තොග සත්‍යාපනය මෙහෙයවනු ලැබේ. ස්වාධීනත්වය සහතික කිරීම සඳහා, සත්‍යාපන කණ්ඩායමට එම මූලික කාර්යාලයේම සේවකයන් පත් නොකරන ලදී. සත්‍යාපනය සිදු කිරීමේදී භාවිතයට ගත නොහැකි අයිතමයන් හඳුනා ගන්නා අතර සත්‍යාපන ක්‍රියාවලිය අවසන් වීමෙන් පසුව එම අයිතමයන් වාර්ෂිකව වෙන්දේසිය සඳහා යොමු කරනු ලබයි. එබැවින් සෑම වර්ෂයකදීම වෙන්දේසි ක්‍රියාවලිය අවසන් වූ පසුව භාවිතයට ගත නොහැකි අයිතමයන් පද්ධතියෙන් ඉවත් කරනු ලබයි. ඉදිරි වර්ෂ වලදී තොග සත්‍යාපන ක්‍රියාවලිය අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා රජයේ විගණන නිලධාරියෙකු සහභාගී කර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වේ.</p>	<p>භෞතිකව පවතින තොග සතුටුදායක ලෙස සත්‍යාපනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී.ලං.ගි.ප්‍ර. 2 හි විධිවිධාන ප්‍රකාරව භෞතික තොග ගණනය සිදු කළ යුතු අතර භාවිතයට ගත නොහැකි සහ අනෙකුත් තොග සම්බන්ධයෙන් නිසි ගැලපීම් සිදු කිරීමෙන් පසුව භෞතිකව සත්‍යාපිත තොගයේ වටිනාකම් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල පෙන්නුම් කිරීමට පියවර ගත යුතුයි.</p>
<p>(ආ) ශ්‍රී.ලං.ගි.ප්‍ර. 16 - දේපළ, යන්ත්‍ර සහ උපකරණ: දළ වශයෙන් රු. 639,329,113 ක පිරිවැයක් වූ සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කරන ලද වත්කම් ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියේ 51 ක් වන වගන්තිය ප්‍රකාරව ඒවායේ ඵලදායී ආර්ථික ආයු කාලය නැවත ඇගයීම් කර, ශ්‍රී.ලං.ගි.ප්‍ර. 8 ප්‍රකාරව ඇස්තමේන්තු දෝෂ</p>	<p>ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති ප්‍රකාරව දේපළ, පිරිසත හා උපකරණ ආරම්භයේදී හා ඉන්පසුව හඳුනාගැනීමේදී අපි පිරිවැය ක්‍රමය යොදා ගන්නෙමු. එබැවින් සමාගම විසින් ප්‍රත්‍යාගණන ක්‍රමය යොදා නොගන්නා අතර ඒවා පිරිවැයට ගිණුම් ගත කර ඇත. එසේ වුවද, ශ්‍රී.ලං.ගි.ප්‍ර. 16 ප්‍රකාරව, 2019 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිට</p>	<p>ශ්‍රී.ලං.ගි.ප්‍ර 16 විධිවිධාන ප්‍රකාරව එකී වත්කම් වල ආයු කාලය නැවත ඇගයීම් කිරීමට හා ශ්‍රී.ලං.ගි.ප්‍ර. 8 ප්‍රකාරව ඇස්තමේන්තු දෝෂ නිවැරදි කිරීමට සමාගම කටයුතු කළ යුතුවේ.</p>

නිවැරදි කිරීමෙන් පසු මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්හි නිවැරදි අගයන් පෙන්වුම් කිරීම වෙනුවට සමාගම විසින් ඒවා අඛණ්ඩව භාවිතයට ගනිමින් තිබුණි.

පැවති සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය වූ වත්කම් පිළිබඳ විස්තරයක් අපි මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල සටහනක් ලෙස හෙලිදරව් කර ඇත්තෙමු.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණ

වෙළඳ ණයගැති ශේෂය තුළ ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යයෙන් (කාර්යයංශය) ලැබිය යුතු ලෙස රු. 110,084,729 ක මුදලක් ඇතුළත් වී තිබූ නමුත් මෙම මුදල සමාගමට ගෙවිය යුතු මුදලක් ලෙස කාර්යයංශයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පෙන්වුම් කර නොතිබුණි.

මීට අමතරව, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව කාර්යයංශයෙන් ලැබිය යුතු ණයගැති ශේෂය ලෙස රු. 513.455.828 ක මුදලක් පෙන්වුම් කර තිබුණු අතර කාර්යයංශයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව එය රු.382,181,782 ක් ලෙස පෙන්වුම් කර තිබූ බැවින් මෙම ශේෂයන් දෙක අතර රු. 131,274,046 ක වෙනසක් දක්නට තිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

ගනුදෙනු ගිණුම්ගත කිරීමේදී ප්‍රමාද දෝෂයකින් සමාගමට ගෙවිය යුතු සමහර මුදල් කාර්යයංශය විසින් ගිණුම්ගත කර නොමැති අතර තවත් මුදල් කිහිපයක් වෙනත් වියදම් විෂයන් යටතේ ගිණුම් ගත කර ඇත. අපි ඒවා පරීක්ෂා කර 2020 දී ගිණුම් වල නිවැරදිව සටහන් කරන්නෙමු.

නිර්දේශය

ශේෂ සැසඳීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.5.3 විගණනයට ඉදිරිපත් නොවූ ලිඛිත සාක්ෂි

විගණන නිරීක්ෂණ

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශණයේ දක්වා තිබූ රු.15,175,926 වටිනා බදුකර දේපළ සම්බන්ධයෙන් සමාගම හා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය අතර එළඹූ ගිවිසුම විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. එබැවින් බදුකර දේපළෙහි නිරවද්‍යභාවය විගණනයේදී ඇගයීමට නොහැකි විය.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියෙන් බදු ගිවිසුම නිකුත් කිරීමේ ප්‍රමාදයක් ඇති බව කරුණාකර සලකන්න. අපි සියළුම ගෙවීම් අවසන් කර නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් ඉල්ලුම් කරන ලද අවශ්‍යතාවයන් සපුරාලීම සඳහා දැනටමත් කටයුතු කර ඇත. 2020 ජනවාරි 16 දිනැතිව හා 2020 ජූලි 24 දිනැතිව සිහි කැඳවීම් ලිපි යවා ඇත.

නිර්දේශය

බදු දේපළවල වටිනාකම සහ අයිතිය තහවුරු කිරීම සඳහා බදු ගිවිසුම හෝ අනෙකුත් ලිඛිතමය සාක්ෂි හෝ විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණ	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට එකතුව රු.4,151,195,129 ක් වූ ණයගැති ශේෂයෙන් රු.363,966,179 ක ණයගැතියන් අවුරුදු 03කට වැඩි කාලයක් හිඟහිටව තිබූ අතර එම ණයගැති ශේෂයෙන් එකතුව රු.110,359,922 ක මුදලක් අවුරුදු 05කට වැඩි කාලයක් අය කර ගැනීමකින් තොරව පැවතුණි. ඒ අතරතුර නිම කරන ලද ව්‍යාපෘති වලට අදාළ එකතුව රු. 405,740,472 ක ණයගැති ශේෂයක් 2019 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටද අයකර ගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>සමහර මුදල් නිරවුල් කර ගැනීම සඳහා නිසි සන්නිවේදනක් කර ගෙන නොමැත. සේවලාභීන්ගෙන් අයවිය යුතු මුදල් අය කර ගැනීම සඳහා මෙම මූල්‍ය වර්ෂය තුළදී අප අවශ්‍ය පියවරය ගන්නෙමු. තවද සේවලාභීන් විසින් සමහර ව්‍යාපෘති අත්හිටුවා ඇති අතර මෙම ශේෂයන් ආදායම් හඳුනා ගැනීමට පදනම්ව ඇත. එසේ වුවද මෙම ශේෂයන් සහතික කර නොමැති අතර මෙම හිඟහිටි ශේෂ සම්බන්ධයෙන් කිසිදු සනාථකිරීමක් සේවලාභීන් විසින් ලබා දී නොමැත.</p>	<p>හිඟහිටි ශේෂ ප්‍රමාදයකින් තොරව අයකර ගැනීම සඳහා පියවර ගත යුතුය.</p>
<p>(ආ) විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කර තිබූ කාල විශ්ලේෂණයට අනුව, ලැබිය යුතු රඳවා ගැනීම්, ගෙවන ලද වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම්, ආපසු ලැබිය යුතු තැන්පතු, අනෙකුත් අත්තිකාරම් හා පෙර ගෙවුම් යනාදී එකතුව රු. 296,863,647 ක් සහ රු. 154,860,693 ක් වූ ලැබිය යුතු ගිණුම් 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට පිළිවෙලින් වර්ෂ 03 කට සහ වර්ෂ 05 කට වැඩි කාලයක් හිඟහිටව පැවතුණි. එසේ වුවද සමාගමේ වගකිවයුතු නිලධාරීන් මෙම දීර්ඝකාලීන හිඟහිට ශේෂ අය කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. තවද මෙම දීර්ඝකාලීන හිඟහට ශේෂ මත සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා කිසිදු හානිකරණයක් කර නොතිබුණි.</p>	<p>ප්‍රධාන වශයෙන් අපගේ සේවලාභීන් රජයේ අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු සහ අනෙකුත් රජයට අයත් ව්‍යවසායකයින් වේ. රඳවා ගැනීම් වැනි දීර්ඝකාලීනව හිඟහිටව ඇති ණයගැති ශේෂ සේවලාභීන් විසින් ණයගැතියන් නිරවුල් කිරීමේදී මුදා හරිනු ලැබේ. කෙසේ වුවද දීර්ඝකාලීනව හිඟහිටි ලැබිය යුතු රුදවුම් පරීක්ෂා කිරීමේ ක්‍රියාවලියේ අපි නිරත වී සිටින අතර ඒ අනුව ඉදිරියේදී කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>හිඟහිටි ශේෂ ප්‍රමාදයකින් තොරව අයකර ගැනීම සඳහා පියවර ගත යුතුය</p>

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණ	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) මූලික කාර්යාල 07 ක සම්පූර්ණයෙන් නිම කරන ලද හා සියයට 90 කට වඩා වැඩියෙන්, නිම කරන ලද ව්‍යාපෘති වලට අදාලව ලැබී තිබූ පිළිවෙලින් රු.22,183,953 ක් සහ රු.77,147,582 ක් වූ වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් 2019 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් පියවීමකින් තොරව ගිණුම් වල රඳවා ගෙන තිබුණි. තවද මෙම මුදල් පියවීමට හෝ සමාගමේ ආදායමට ගැනීමට ඵලදායී ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>සම්පූර්ණයෙන් නිම කරන ලද ව්‍යාපෘති සඳහා ගෙවිය යුතු වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් ශේෂ නොපියවීමට හේතු වූයේ STC විසින් අවසන් බිල්පත් පිළිගැනීමක් හෝ තහවුරු කිරීමක් හෝ කර නොතිබූ බැවිණි. ඔවුන් එම බිල්පත් සහතික කිරීමෙන් පසු වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් ශේෂ නිරවුල් කරනු ලැබේ.</p>	<p>පියවීමට හැකි සියළු දීර්ඝකාලීනව හිඟහිටව ඇති වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් ප්‍රමාදයකින් තොරව පියවීමටත් අනෙකුත් දේ ආදායම් ලෙස සැලකීමටත් කටයුතු කළ යුතුවේ.</p>
<p>(ආ) 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට ණයහිමියන් සහ ගෙවිය යුතු රඳවාගැනීම් පිළිවෙලින් රු.2,591,988,113ක් හා රු.569,162,641ක් විය. මෙම ශේෂයන් අතරින් එකතුව රු.185,990,335 ක් සහ රු. 40,617,741 ක් වූ මුදල් පිළිවෙලින් අවුරුදු 03කට හා 05 කට වැඩි කාලයක් නොපියවා පැවතුණි.</p>	<p>ණයහිමියන් සහ රඳවාගැනීම් වලින් 90% කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් සමන්විත වී ඇත්තේ මධ්‍යම ඉංජිනේරු උපදේශණ කාර්යාලය මගින් (මව් සමාගම) ලබා දුන් ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්තු මතයේය. ඒ අතරතුර ඉහත සඳහන් ණයහිමියන් හා රඳවා ගැනීම් නිරවුල් කරනු ලබන්නේ මධ්‍යම ඉංජිනේරු උපදේශණ කාර්යාලයෙන් ණයහිමියන් හා රඳවාගැනීම් නිරවුල් කරගතහොත් පමණි.</p>	<p>පියවීමට හැකි සියළු දීර්ඝකාලීනව හිඟහිටව ඇති වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් ප්‍රමාදයකින් තොරව පියවීමටත් අනෙකුත් දේ ආදායම් ලෙස සැලකීමටත් කටයුතු කළ යුතුවේ.</p>

1.6.3 අත්තිකාරම්

විගණන නිරීක්ෂණ	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ලබා දුන් අත්තිකාරම් (උප අක්ෂරයන්) ඒවා ලබා දුන් අරමුණු ඉටු වූ විගස නිරවුල් කළ යුතුය. කෙසේවුවද සමාගමේ මූලික කාර්යාලය විසින් විවිධ පාර්ශවයන් වෙත සමාලෝචිත වර්ෂයේදී හා පෙර වර්ෂවලදී ලබා දුන් රු.93,263,606 ක් වූ අත්තිකාරම් 2020 අගෝස්තු 15 වන දින වන විටත් නිරවුල් කර නොතිබුණි. එසේම සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී වසර 3කට හා 5කට වැඩි කාලයක් නිරවුල් කර නොතිබූ පිළිවෙලින් රු.1,847,631 සහ</p>	<p>අත්තිකාරම් නිරවුල් කිරීම සඳහා නිලධාරීන් විසින් ඉන්වොයිසි හා භාණ්ඩ ලැබීමේ පත්‍රිකා (GRN) ඉදිරිපත් නොකරන ලදී. කෙසේවුවද 2020 වර්ෂයට පෙර මෙම අත්තිකාරම් නිරවුල්</p>	<p>ප්‍රමාදයකින් තොරව අත්තිකාරම් නිරවුල් කිරීම සඳහා පියවර ගත යුතුයි.</p>

1.7 නීති, අණපණත්, රෙගුලාසි හා කළමනාකරන තීරණ වලට අනුකූල නොවීම

නීති, අණ, රෙගුලාසි ආදියට අනුකූල වීම	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) යහ පාලනය සඳහා වන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර මාර්ගෝපදේශ පිළිබඳ 2003 ජූනි 02 දිනැති හා අංක PED/12 දරණ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය.	සෙමින් වලනය වන හා භාවිතයට ගත නොහැකි තොග හඳුනා ගනිමින් එම තොග පිළිබඳ කාල විශ්ලේෂණය මාසික පදනම්ව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් සමාලෝචනය කර නොතිබුණි.	වැඩ ප්‍රමාණ පත්‍ර පදනම්ව ප්‍රසම්පාදනය කිරීම හේතුවෙන් සෙමෙන් වලනය වන හෝ භාවිතයට ගත නොහැකි අයිතමයන් තිබීම ඉතා දුර්ලබය. එවැනි අයිතමයන් තිබුණේ නම් ඒවා වාර්ෂික තොග සත්‍යාපනය මගින් හඳුනා ගත හැකි වන අතර අවශ්‍ය අනුමැතීන් රැගෙන සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේ.	චක්‍රලේඛ ප්‍රතිපාදන වලට අනුකූල විය යුතුය.
(ii) 8.8 ඡේදය	වියදම් සීමා ඇතුළත්ව අධිකාරි බලය බෙදා දීම සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතු අතර එවැනි අධිකාරි බලය බෙදා දීමේ සීමාවන්ට පරිභාහිරව කිසිදු වියදමක් දැරීම හෝ බලය දීමක් සිදු නොකල යුතුයි. තවද එවැනි බලය බෙදා දීමක් සෑම වර්ෂයක්ම ආරම්භයේදී අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් යාවත්කාලීන කර අනුමත කළ යුතුයි. කෙසේවුවද එවැනි ක්‍රමවේදයන් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමාගම විසින් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.	2020 වර්ෂය සඳහා එවැනි නව අධිකාරි බලය බෙදා දීමක් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත. එය අනුමත වී ඇති අතර එය 2020 අගෝස්තු 01 දින සිට ක්‍රියාත්මක වේ.	සෑම වර්ෂයක්ම ආරම්භයේදී අධිකාරි බලය බෙදා දීම යාවත්කාලීන කර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කළ යුතුය.
(ආ) රජයේ ප්‍රසම්පාදන	සමාලෝචිත	වර්ෂයේ දේපළ, පිරියත සහ	පවතින රජයේ

මාර්ගෝපදේශ 2006
හි 4.2
මාර්ගෝපදේශය

ප්‍රසම්පාදන කටයුතු ඇතුළත්ව අවම වශයෙන් අවුරුදු තුනක කාල පරිච්ඡේදය වෙනුවෙන් පුරෝකථනය කළ ප්‍රසම්පාදන කාර්යයන් සඳහා වන ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් හා ප්‍රසම්පාදන කාල උප ලේඛණයක් සමාගම විසින් විස්තරාත්මකව පිළියෙල කර නොතිබුණි.

උපකරණ සඳහා ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් අප විසින් පිළියෙල කර ඇත. ව්‍යාපාරයේ ස්වභාවය හේතුවෙන් සියළුම අයිතමයන් සඳහා ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් පිළියෙල කිරීම ප්‍රායෝගික කාර්යයක් නොවේ.

ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශයන්ට සමාගම අනුකූල විය යුතුය.

(ඇ) අංක 30/2016 දරණ හා 2016 දෙසැම්බර් 29 දිනැති රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛයේ 03 වගන්තිය

සෑම ඉන්ධන පරීක්ෂාවකින් මාස 12 ක කාලයකට පසුව හෝ කි.මී. 25,000 ක දුර ධාවනය කිරීමෙන් පසුව හෝ එන්ජිමේ විශාල අළුත්වැඩියාවක් කිරීමෙන් පසුව හෝ යන සිද්ධීන් වලින් ප්‍රථමයෙන් සිදුවන සිද්ධියකදී ඉන්ධන පරිහරණ පිළිබඳ පරීක්ෂා නැවත වරක් සිදු කළ යුතුය. එසේවුවද සමාගම සතු වාහන 89ක් සම්බන්ධයෙන් මෙම ක්‍රියාවලිය සිදු කර නොතිබුණි.

සඳහන් කර ඇති මෙම චක්‍රලේඛයේ විධිවිධාන වලට අනුකූල වීමට අපි කාර්ය මණ්ඩලය වෙත චක්‍රලේඛණය මගින් උපදෙස් ලබා දී ඇත්තෙමු.

ආර්ථික භාවයකින් යුක්තව ඉන්ධන පරිහරණ කිරීම තහවුරු කිරීම සඳහා චක්‍රලේඛයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කාලානුරූපීව ඉන්ධන පරිහරණ පරීක්ෂා සිදු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමාගමේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.මිලියන 206.85 ක බදු පෙර ශුද්ධ ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව පෙර වර්ෂයේ බදු පෙර ලාභය රු. මිලියන 173.09 ක් විය. එබැවින් මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. මිලියන 33.76ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මූල්‍ය ආදායම් සහ විවිධ ආදායම් පිළිවෙලින් රු. මිලියන 41.56 සහ රු. මිලියන 32.80 කින් වැඩි වීම මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි මෙම වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයන් වල ප්‍රවණතා විශලේෂණය.

විස්තරය	2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා	2018 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා	විචලනය {වාසිදායක/ (අවාසිදායක)}	ප්‍රතිශතය
	රු. මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන	(%)
ඉදිකිරීම් ආදායම්	10,474.7	11,189.1	(714.3)	6
කුලී ආදායම්	38.2	58.2	(19.9)	34
විවිධ ආදායම්	60.2	27.4	32.8	119

මූල්‍ය ආදායම්	191.7	150.1	41.5	27
ක්ෂයවීම්	155.6	165.6	10.0	6
වැටුප් හා වෙනත් සහ කාර්ය මණ්ඩල ප්‍රතිලාභ	240.7	211.5	(29.1)	13
අතිකාල, දිරි දීමනා සහ අනෙකුත් දීමනා	81.1	59.4	(21.6)	36
මූල්‍ය පිරිවැය	40.4	44.2	3.8	8

අතිකාල හා නිවාඩු දින දීමනා වැනි පාලනය කිරීමට හැකි අනවශ්‍ය මෙහෙයුම් වියදම් පාලනය කිරීමටත් ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය වන ඉදිකිරීම් ආදායම් වැඩි කර ගැනීමටත් කළමනාකරනයේ අවධානය යොමු විය යුතුය.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

ලැබී තිබූ තොරතුරු අනුව, සමාගමේ සමාලෝචිත වර්ෂය හා පෙර වර්ෂයට අදාළ ප්‍රධාන අනුපාත කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

අනුපාත	2019	2018
ලාභ අනුපාත		
දළ ලාභ අනුපාතය (GP) (%)	7.05	7.03
මෙහෙයුම් ලාභ අනුපාතය (%)	0.53	0.60
වත්කම් මත ඉපැයීම (ROA) (%)	1.63	1.37
ද්‍රවශීලතා අනුපාත		
ජංගම වත්කම් අනුපාතය (වාර ගණන)	1:1.2	1:1.5
ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය (වාර ගණන)	1:1.1	1:1.0

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සමාගමට අයත් රු.මිලියන 12,681 ක මුළු වත්කම් උපයෝජනය කර සමාගම විසින් රු. මිලියන 206 ක බදු පෙර ඉද්ධ ලාභයක් උපයා ගෙන තිබුණි. එබැවින් පසු ගිය අවුරුදු තුනක මුළු වත්කම් මත වූ සාමාන්‍ය ඉපැයීම සියයට 1.5 ක් පමණක් වී තිබීමෙන්, සමාන කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රයේ පොදුවේ පිළිගත් අනුපාතයට සාපේක්ෂව මෙය ඉතා පහළ මට්ටමක පැවතුණි.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ඉද්ධ ලාභ ආන්තිකය සියයට 2.18 ක ප්‍රතිශතයක පවත්වා ගැනීමට අපේක්ෂා කර තිබුණද එය සාක්ෂාත් කිරීමට නොහැකි වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණ	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සැලකිය යුතු අලාභ සහිතව කෙරීගෙන ගිය ව්‍යාපෘති විගණනය සඳහා ලබා දී තිබූ තොරතුරු වලට අනුව, ලංසු තැබීමේ ක්‍රියාපටිපාටි හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අකාර්යක්ෂමතා හේතුවෙන් සමාගමේ මූලික කාර්යාල දහයක් විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ නිම	ඉදිකිරීම් කාලය තුළදී පැවතී අයහපත් කාලගුණ තත්වය, සමාගම	ව්‍යාපෘති පාඩු සිදුවීම සඳහා වැලැක්වීම සමාගම ඵලදායී

කල ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘති 152 කින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.722,817,538 ක අලාභයක් ලබා තිබුණු අතර පසුගිය වර්ෂයේ එම අලාභය රු.724,162,239 ක් විය. මීට අමතරව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති තවත් ව්‍යාපෘති 21 කින් රු.196,680,925 ක අලාභයක් වාර්තා විය. විස්තර පහත දැක්වේ.

(අ) සැලකිය යුතු අලාභයක් සහිතව නිම කරන ලද

මූලික කාර්යාලයේ නම	ව්‍යාපෘති සංඛ්‍යාව	කොන්ත්‍රාත් මුදල		ව්‍යාපෘති අලාභය
		රු.මි	රු.මි	
දකුණු නැගෙනහිර	06	414.6	460.5	45.9
WP2	08	125.1	138.7	13.6
WP1	04	85.9	92.0	6.2
මධ්‍යම	06	317.6	339.7	22.2
උතුර	01	367.4	397.1	29.7
සබරගමුව	01	26.7	28.5	1.8
දකුණ	15	1,466.0	1,635.3	169.2
ඌව	2	46.8	55.4	8.6
උතුරු මැද	72	2,524.6	2,840.0	315.3
MKDP	35	1,344.5	1,454.8	110.3
	152	6,719.2	7,442.0	722.8

ඉහත නිම කරන ලද ව්‍යාපෘති 152 කින්, සියයට 43 ක්ම සමාගමේ උතුරු මැද (අනුරාධපුර) මූලික කාර්යාලයට අයත් වූ නිම කරන ලද ව්‍යාපෘතින් වන අතර පසුගිය වර්ෂයේ මෙම මූලික කාර්යාලය විසින් ලද රු. මිලියන 255 ක පාඩුවට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එම ව්‍යාපෘති වලින් රු. මිලියන 315 ක පාඩුවක් දරා තිබුණි.

(ආ) අලාභපිට ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති

මූලික කාර්යාලයේ නම	ව්‍යාපෘති සංඛ්‍යාව	කොන්ත්‍රාත් මුදල		ව්‍යාපෘති අලාභය	නිම කරන ලද ප්‍රමාණය
		රු.මි	රු.මි		
දකුණු නැගෙනහිර	03	201.3	214.7	13.4	96

ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය හිඟය, පියවර ගත යුතුය. සැලසුම් වෙනස් වීම සහ අනෙකුත් නොවැලැක්වියහැකි හේතු නිසා මෙම ව්‍යාපෘති ප්‍රමාදය සිදු විය. එහෙත් මෙම උච්ඡාවචනයන් සේවලාභීන් විසින් අනුමත කර නොතිබුණි. මෙවැනි හේතු නිසා ව්‍යාපෘති අලාභ සිදුවී තිබුණි.

ඉදිකිරීම් කාලය තුළදී පැවති අයහපත් කාලගුණ තත්වය, ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය හිඟය, සැලසුම් වෙනස් වීම සහ අනෙකුත් නොවැලැක්වියහැකි හේතු නිසා මෙම ව්‍යාපෘති ප්‍රමාදය සිදු විය. එහෙත් මෙම උච්ඡාවචනයන් සේවලාභීන් විසින් අනුමත කර නොතිබුණි. මෙවැනි හේතු නිසා ව්‍යාපෘති අලාභ සිදුවී තිබුණි.

WP2	04	1,366.9	1,465.8	98.6	99
මධ්‍යම	09	239.8	286.6	46.8	98
සබරගමුව	02	423.7	458.8	35.1	98
ඌව	01	36.7	36.8	0.1	89
උතුරු මැද	02	10.6	13.0	2.3	99
එකතුව	21	2,279.0	2,475.7	196.7	

ඉහත පාඩුමත කෙරීගෙන යන ව්‍යාපෘති අතරෙන්, ව්‍යාපෘති 04 ක් සමාගමේ බස්නාහිර පළාත් මූලික කාර්යාල 2 (WP2) විසින් රු. මිලියන 98 ක පාඩු සහිතව 2019 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් ක්‍රියාත්මක කරමින් පැවතුනි.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණ

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(අ)සමාගම රු. 1,759,981,590 ක මුදලක් 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට කෙටිකාලීන ආයෝජන මාර්ගවල ආයෝජනය කර තිබූ අතර සමාගමේ ප්‍රධාන කාර්යයන් නොවන එම ආයෝජන වලින් රු. 191,743,215 ක පොළී ආදායමක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී උපයා ගෙන තිබුණි. මෙම ආදායම සමාලෝචිත වර්ෂයේ බදු පෙර ලාභයෙන් සියයට 93 ක් නියෝජනය කර තිබුනි.

සමාගම මෙහෙයුම් කාර්ය සාධනය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා පියවර ගනිමින් පවතිනමුත්, ඉදිකිරීම් කර්මාන්තයට බලපාන උද්ධමනය බදු වැඩිවීම් වැනි, සමහර අයහපත් තත්ත්වයන් හේතුවෙන් අපගේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵල පිරිහීමට පත්වී ඇත. ඒ අතරතුර මේ හේතුවෙන් ද්‍රව්‍ය පිරිවැයද වැඩිවී ඇත. මෙය සමාගමේ මෙහෙයුම් කාර්ය සාධනය කෙරෙහි ඉතා තදින්ම බලපා ඇත.

සමාගමේ මෙහෙයුම් ආදායම් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා එකී කළමනාකාරිත්වය සිය මානව හා භෞතික සම්පත් ආර්ථිකභාවයෙන් හා කාර්යක්ෂමව භාවිතා කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතුය.

(ආ)සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ඇස්ලල්ට් (Asphalt) නිෂ්පාදනය කිරීම හා විකිනීම යටතේ සමාගමේ බදුල්ල මූලික කාර්යාලය විසින් රු. 11,443,725 ක අලාභයක් අත්පත් කරගෙන තිබුණි.

නිෂ්පාදනාගාරයේ පොදුකාර්ය පිරිවැය ආවරණය කිරීම සඳහා අපි අවම වශයෙන් රු. මිලියන 5 ක ප්‍රමාණයක්වත් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියක නිරත විය යුතුය. නමුදු අඩවි වන දෙපාර්තමේන්තුව, භූ විද්‍යා පතල් හා කැනීම් කාර්යාංශය සහ පරිසර අධිකාරියෙන් බලපත්‍ර නොලැබීම හේතුවෙන් ඉහත ඉලක්ක සපුරා ගැනීමට අපට නොහැකි විය. මෙම බලපත්‍ර අප්‍රේල් මාසයේදී ලැබී තිබුනද අප්‍රේල් මාසයේ සිදු වූ ත්‍රස්ත ප්‍රහාරය හේතුවෙන් පිපිරීම් සිදු කිරීමට අවසර නොලැබීමෙන් ගල් වැඩපලෙහි කාර්යයන් කරගෙන යාමට අපට නොහැකි විය. මෙම ගැටළුව තවත් මාස 5 ක නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට බලපා තිබුනි. එබැවින්

ඇස්ලල්ට් (Asphalt) වැඩපලෙහි මූල්‍ය පාඩුව අවම කර ගැනීම සඳහා කළමනාකාරිත්වය සිය මානව හා භෞතික සම්පත් ආර්ථිකභාවයෙන් හා කාර්යක්ෂමව භාවිතා කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතුය.

වැඩපලෙහි කාර්යයන් කිරීමට අපට හැකි වූයේ මාස කිහිපයක් පමණි.

3.3 මතභේදයට තුඩුදෙන විෂයන්

විගණන නිරීක්ෂණ

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(අ) සමාගම විසින් සිදු කරන ලද ව්‍යාපෘති අවසන් වීමෙන් පසු, ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලැබිය යුතු (Due from customers) හෝ ගනුදෙනුකරුවන්ට ගෙවිය යුතුය. (Due to customers) මුදල් ශේෂ නොතිබිය යුතුය. කෙසේවෙතත් නිම කරන ලද ව්‍යාපෘතිවලට අදාළ ගිණුම් ශේෂ ඉවත් කිරීම සඳහා නිසි ක්‍රියාමාර්ග නොගෙන එවැනි ව්‍යාපෘතීන් 39 කට අදාළව රු. 106,719,232 ක් හා රු. 65,850,320 ක්වූ ශේෂ පිළිවෙලින් ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලැබිය යුතු (Due from customers) හා ගනුදෙනුකරුවන්ට ගෙවිය යුතුය ශේෂ ලෙස ගිණුම්වල දක්වා තිබුණි.

නිම කරන ලද ව්‍යාපෘති ලෙස ආදායම් පත්‍රයේ 100% ක් යනුවෙන් පෙන්වා ඇතත්, අවසාන බිල්පත සහතික කිරීමේ ගැටළු, අමතර වැඩ සහතික කිරීමේ ගැටළු, වැඩ පූර්ව අත්තිකාරම් අය කර ගැනීමේ ගැටළු වැනි දේ තිබිය හැකිය. එබැවින් 100% ක් සම්පූර්ණ කරන ලද ව්‍යාපෘති සඳහා වන ලැබිය යුතු ශේෂ හා ගෙවිය යුතු ශේෂ ශුන්‍ය විය යුතු බවට අපට සහතික විය නොහැක.

නිම කරන ලද ව්‍යාපෘති වලට අදාළ දීර්ඝකාලීනව හිඟහිට ශේෂ ඉවත් කිරීමටත් ගිණුම්වල නිසි ගැලපීම් සිදු කිරීමටත් තවත් ප්‍රමාදයකින් තොරව එලදායී වැඩ පිළිවෙතක් හඳුන්වා දිය යුතුය.

(ආ) සමාගමේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය අනුව 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට ජංගම නොවන බැරකම් යටතේ රු. 1,600,196,675 ක මුදලක් සම්බන්ධිත සමාගමට (Due to related companies) ගෙවිය යුතු ශේෂ ලෙස පෙන්වනුම් කර තිබුණු අතර 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මෙම ශේෂය රු. 1,588,871,721 ක් ලෙස පෙන්වා තිබුණි. කෙසේවුවද මෙම ශේෂ නිරවුල් නොකර ක්‍රමානුකූලව වසරින් වසර වැඩි වෙමින් ගොස් තිබුණි. තවද එම මුදලින් රු. 722,491,190 ක මුදලක් හෝ සියයට 45 ක් අවුරුදු 05 කට වැඩි කාලයක් තිස්සේ වෙනස් නොවී පැවතුණි.

දැනට දිගුකාලීන හිඟහිටි ශේෂ අප විසින් සමාලෝචනය කරමින් පවතින අතර නිරවුල් කිරීමේ සැලසුමක් සඳහා කාර්යාලය (මව් සමාගම) සමඟ සාකච්ඡා කරනු ඇත.

කාර්යාලයට (CECB) ගෙවිය යුතු ශේෂ පියවීම සඳහා කළමනාකරණය විසින් ප්‍රමාදයකින් තොරව නිරවුල් කිරීමේ වැඩපිලිවෙලක් හඳුන්වා දිය යුතුය.

3.4 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණ

මධ්‍යගත කරන ලද ප්‍රසම්පාදන ක්‍රමයක් නොමැතිවීම හේතුවෙන්, අදාළ බලයලත් පාර්ශව සමඟ සම්බන්ධවී ආර්ථිකභාවයකින් හා කාර්යක්ෂමතාවයකින් යුක්තව, කාල පරිච්ඡේදය සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය නිශ්චය කිරීමෙන් පසුව නිසි සැපයුම්කරුවන් තෝරා ගනිමින් තොග වශයෙන් සිමෙන්ති, වැලි, වානේ, ගඩොල්, තීන්ත යනාදී ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය ප්‍රසම්පාදනය කිරීම වෙනුවට සමාගමේ මූලික කාර්යාලය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. 4,306,101,476 ක ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය වරින් වර නොයකුත් සැපයුම්කරුවන්ගෙන් විවිධ මිල ගණන් යටතේ ප්‍රසම්පාදනය කර තිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නමාගිලි නොවන ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලීන් හා මූල්‍ය අපහසුතාවයන් හේතුවෙන් ගෙන මධ්‍යගත කරන ලද ප්‍රසම්පාදන ක්‍රමයක් පිළිපැදීම සමාගමට ප්‍රායෝගික නොවේ. ණයගැතියන් පියවීමට දීර්ඝ කාලයක් ගත වන බැවින් පෙරාතුව ද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීම හා තොග මිලදී ගැනීම මත මුදල් ආයෝජනය කිරීම අපහසුය. නමුත් සිමෙන්ති තොග වශයෙන් ප්‍රසම්පාදනය කිරීම සඳහා අපි පියවර කිහිපයක් ගෙන ඇත්තෙමු. මේ සඳහා යෝජනාවක් දැනට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත.

නිර්දේශය

ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ විනිවිදභාවය ඉහළ නැංවීමටත් මූල්‍යමය වශයෙන් වඩාත්ම වාසිදායක හා ගුණාත්මක මට්ටමින් සමාගමට හොඳ සේවාවන් සහ සැපයුම් ලබා ගැනීමටත් සමාගමේ කළමනාකාරිත්වය ඵලදායී ක්‍රියා මාර්ග ගත යුතුය.

3.5 මානව සම්පත් කළමනාකරනය

විගණන නිරීක්ෂණ

(a) 2020 ජූනි 30 දින වන විට සමාගම විසින් ස්ථිර, (Fixed) ස්ථිර කොන්ත්‍රාත් පදනම, (Fixed term contract) රැකියා කොන්ත්‍රාත්(Job contract) සහ පැවරුම් පදනම (Assignment basis) යටතේ විවිධ තනතුරු සඳහා නිලධාරීන් 792 දෙනෙකු බඳවා ගෙන තිබුණු අතර අනුමත බඳවා ගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ යෝජනා ක්‍රමයක් නොමැතිව තවත් නිලධාරීන් 71 දෙනෙකු වෙත විවිධ තනතුරු සඳහා උසස් වීම් ලබා දී තිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

සමාගම පිහිටවූ දින සිට අනුමත බඳවාගැනීමේ යෝජනා ක්‍රමයක් (SOR) නොමැතිවීම හේතුවෙන් සමාගම සඳහා වෙනම SOR එකක් අනුමත කරන තෙක්, සීර්සිබී හි අනුමත SOR අනුගමනය කිරීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබාගෙන ඇත. සේවන අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා සියළු බඳවා ගැනීම් හා උසස් කිරීම් වෙනුවෙන් සමාගම සීර්සිබී හි අනුමත SOR අනුගමනය කරයි. කෙසේ වෙතත්, දැනට සමාගම සඳහා වූ SOR පිළියෙල කර එය අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කර ඇත.

නිර්දේශය

මානව සම්පත් කළමනාකරණයෙහි විනිවිදභාවය තහවුරු කිරීම සඳහා අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයේ සියළුම මට්ටම් වෙනුවෙන් නිසි ලෙස අනුමත කරන ලද බඳවා ගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ යෝජනා ක්‍රමයක් සමාගම සතු විය යුතුය.

(ආ) ඉහත බඳවා ගැනීම් වලට අමතරව සමාගම, ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශන කාර්යාංශයෙන් 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට හා 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට පිළිවෙලින් නිලධාරීන් 185 ක් සහ 180 දෙනෙකු රාජ්‍ය කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ එකඟතාවයකින් තොරව ලබා ගෙන තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, සීර්සිබී විසින් සපයන ලද තොරතුරු වලට අනුව සමාගමට එම දිනයන්ට පිළිවෙලින් නිලධාරීන් 167 ක් සහ 209 දෙනෙකු මුදාහැර තිබුණි. එබැවින් මෙම සංඛ්‍යා දෙක අතරේ සැලකිය යුතු වෙනස්කම් පැවතුනු අතර මෙම වෙනස්කම් සඳහා හේතු විගණනයට පැහැදිලි කර නොතිබුණි.

ඔබ විසින් මහපෙන්වා ඇති පරිදි, එවැනි වෙනස්වීම් වලට හේතු සොයා ගැනීම සඳහා අපි සීර්සිබී හි නිලධාරීන් සමඟ සාකච්ඡාවක් පැවැත්වුවෙමු. එවැනි වෙනස්වීම් සඳහා පහත සඳහන් හේතු අනාවරණය කර ගෙන ඇත.

- සමාගමේ හා කාර්යාංශයේ සංඛ්‍යා දෙකෙහිම දෝෂ සිදුවී තිබීම.
- දෙපාර්තමේන්තුවේ විසින්ම සමහර සංඛ්‍යා අත්හැර තිබීම.

කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ සාකච්ඡා කිරීමෙන් පසුව සීර්සිබී වෙතින් ලබා ගත් තත්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය ඇතුළත් කර සමාගමේ අනුමත කාර්යමණ්ඩලය යාවත්කාලීන කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

(ඇ) තවද, ඉංජිනේරු - විදුලි, ගණකාධිකාරී, නීති නිලධාරී, වැඩසටහන් විශ්ලේෂක, තාක්ෂණ සහකරු, ජාල කාර්මික, වැඩ ස්ථානාධිපති, භාරකරු, ට්‍රැක්ටර් රියදුරු සහ ක්‍රියාකරු වැනි තනතුරු 10 ක් සඳහා අතිරික්ත සේවකයින් 62 කු සමාගම විසින් බඳවා ගෙන තිබුණි. කෙසේවෙතත්, මෙම අතිරික්ත කාර්ය මණ්ඩලයේ තොරතුරු 2018 ජූලි 18 දිනැති අංක 03/2018 දරණ කළමනාකරණ සේවා චක්‍රලේඛයේ ඉල්ලීම් පරිදි කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව වෙත යොමු කර නොතිබුණි.

කාර්යමණ්ඩලයේ ඉහත තනතුරු වැඩි කිරීම සඳහා වන විධිවිධාන නව සේවක සංඛ්‍යා යෝජනාවට ඇතුළත් කර ඇත. එයට අදාළ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතීන්ද ඇත.

කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ සාකච්ඡා කිරීමෙන් පසුව තත්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය ඇතුළත් කර සමාගමේ අනුමත කාර්යමණ්ඩලය යාවත්කාලීන කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

(ඈ) 2003 ජූනි 02 දිනැති අංක PED/12 දරණ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තු චක්‍රලේඛයේ 9.7 වගන්තියට පටහැනිව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය මත සමාගමේ සේවකයින් සඳහා එකතුව රු.මිලියන 100.43 ක රඳවා ගැනීමේ දීමනාව සහ වෛද්‍ය දීමනා වැනි කාර්ය මණ්ඩල දීමනා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ගෙවා තිබුණි.

වෘත්තීයවේදීන් රඳවා තබා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතීන් ඇතිව රඳවා තබා ගැනීමේ දීමනා හඳුන්වා දෙන ලදී. ඉදිකිරීම් වැඩ එහි ස්වභාවය අනුව භානිදායක හා නිතරම අනතුරු සිදුවන ක්ෂේත්‍රයකි. එබැවින් කාර්ය මණ්ඩලයේ සෞඛ්‍ය කෙරෙහි අවධානය යොමු කර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ඇතිව වෛද්‍ය දීමනා හඳුන්වා දෙන ලදී.

සමාගමේ කාර්ය මණ්ඩලය වෙත විශේෂ දීමනා කිසිවක් ගෙවීමට පෙර රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

(ඉ) බඳවා ගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ යෝජනා ක්‍රමයක් නැතිව, මූලික වැටුපෙන් සියයට 25 ක පැමිණීම මත වූ දිරි දීමනාවක් 2014 සිට සමාගමේ කාර්ය මණ්ඩලයට ගෙවා තිබුණි. තවද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. මිලියන 83.68 ක මුදලක් එම දිරි දීමනා ලෙස ගෙවා තිබුණි.

යහපත් පැමිණීම දිරි ගැන්වීමේ උපාය මාර්ගයක් ලෙස පැමිණීම මත වූ දිරි දීමනාවක් සමාගමෙහි හඳුන්වා දෙන ලදී. එය සමාගමේ කාර්ය මණ්ඩලය රඳවා තබා ගැනීමට ඉවහල් වන අතර එය කාර්ය මණ්ඩලය බඳවා ගැනීමේ හා පුහුණු කිරීමේ පිරිවැය අඩු කිරීමට වක්‍රව දායක වේ.

සමාගමේ කාර්ය මණ්ඩලය වෙත විශේෂ දීමනා කිසිවක් ගෙවීමට පෙර රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

3.6 වාහන පද්ධති කළමනාකරනය

විගණන නිරීක්ෂණ

විගණනය සඳහා ලබා දී තිබූ තොරතුරු වලට අනුව, 2019 වර්ෂය තුළදී අවස්ථා 12 කදී වාහන 07 ක් අනතුරු වලට ලක්ව තිබූ අතර, එම වාහන අළුත්වැඩියා කිරීම සඳහා දරන ලද වියදම් පිළිබඳ විස්තර විගණනය වෙත ලබා දී නොතිබුණි. තවද අනතුරු 09 කට අදාලව කිසිදු රක්ෂණ මුදලක් ලැබී නොතිබුණු අතර පාඩු නිශ්චය කිරීම සඳහා ද, අලාභයේ ප්‍රමාණය හා හේතු සොයා බලා වගකිව යුතු පුද්ගලයින්ට වගකීම් පැවරීම සඳහා ද කිසිදු පරීක්ෂණයක් පවත්වා නොතිබුණි. එසේම, මෙම වාහන අනතුරු සම්බන්ධයෙන් මූලික වාර්තා සහ අවසන් වාර්තා විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

සමාගමට අනතුරක් වාර්තා කරන විට එම අනතුර පිළිබඳ යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරු ඒ පිළිබඳව විශේෂ අවධානය යොමු කර අවශ්‍ය කටයුතු කෙරේ. අනතුරු හා හානි අදාල වාහනයේ ලොග් පොතෙහි ඇතුළු කරයි. ඉන් පසුව වාහනය අළුත්වැඩියා කර රක්ෂණ වන්දි මුදල් සඳහා ඉල්ලුම් කරනු ලැබේ.

එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සියළු රක්ෂණ වන්දි මුදල් ලැබී ඇති හෙයින් එම අනතුරු වලින් වන මූල්‍ය පාඩුව සමාගම අවම කරගෙන ඇත.

නිර්දේශය

සම්පූර්ණ වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා දින 7 කට වඩා වැඩි කාලයක් ප්‍රමාද වන්නේ නම් මූලික පරීක්ෂණ වාර්තාවද ඉන් පසුව මාස 3 ක් ඇතුළත සම්පූර්ණ වාර්තාව ද ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

4. ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණ

විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද 2019 වර්ෂය සඳහා වූ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම හා ප්‍රගති වාර්තාවට අනුව, අරමුණු 06 කට අයත් ඉලක්කගත ක්‍රියාකාරකම් 63 ක් සාක්ෂාත් කරගෙන නොතිබුණි. ඒ අතරතුර ඉහත අරමුණු 06 ක් යටතේ නිශ්චය කරගෙන තිබූ තවත් ඉලක්කගත ක්‍රියාකාරකම් 15 ක් එම දිනට සියයට 1 සිට 50 අතර පරාසය තුළ ප්‍රගතිය පමණක් පෙන්වූම් කර තිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

අදහස් දැකීම් කර නොමැත.

නිර්දේශය

අදාල නිලධාරීන් වෙත වගකීම් පවරමින් වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ නිශ්චය කරන ලද ඉලක්කයන් කාර්යක්ෂමව සාක්ෂාත් කර ගැනීමට කළමනාකාරිත්වය පියවර ගත යුතුය.

4.2 අයවැය පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණ

අයවැයගත සහ තථ්‍ය සංඛ්‍යා අතර සියයට 4 සිට 205 දක්වා සැලකිය යුතු විචලනයක් තිබීම හේතුවෙන් අයවැය කළමනාකරණ පාලනය සඳහා ඵලදායී පාලන සාධකයක් ලෙස භාවිතා කර නොතිබුණි.

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

ඉදිරි වසරේ ඉදිකිරීම් ආදායම කිසිවෙකුට පුරෝකථනය කළ නොහැකිය. ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ ඉදිරියට එන ටෙන්ඩර් පිළිබඳ තොරතුරු නොමැති වීමයි. පුරෝකථනය කරන ලද ආදායම මත පදනම්ව අනෙකුත් සියලුම වියදම් පුරෝකථනය කරනු ලබයි. එබැවින් අපේක්ෂිත ආදායම වෙනස් වන විට අනෙක් සෘජු හා පොදු කාර්ය වියදම් වෙනස් විය හැකිය.

නිර්දේශය

කළමනාකරණ පාලනය සඳහා ඵලදායී පාලන සාධකයක් ලෙස අයවැය භාවිතා කිරීමට කළමනාකරණය නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.